

Premis per a la cultura i la r

Com cada any l'Obra Cultural Balear atorgarà, aquesta setmana, els Premis 31 de Desembre. Serà just divendres.

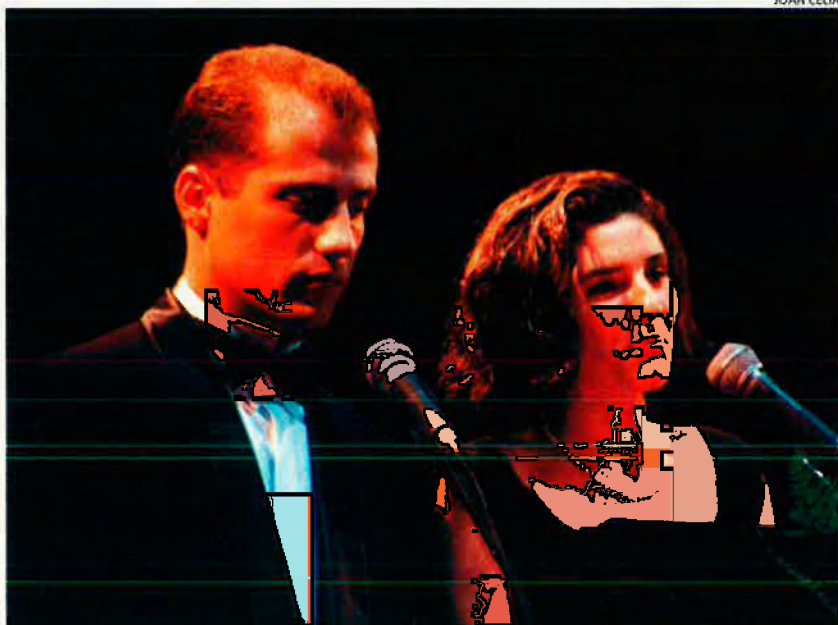
El dia 31 de desembre de 1229 el rei Jaume I entrava a la Medina Mayurqa musulmana, que s'havia retut a les forces cristianes. Aquesta data simbolitza la incorporació de les Balears a l'àmbit de la cultura catalana, que és el que configura la identitat i la personalitat dels mallorquins d'avui.

Els sectors nacionalistes sempre han reivindicat aquesta data com la Diada de Mallorca, però sense que fins ara hagin aconseguit d'institucionalitzar-la. Així i tot, grups culturals i cívics de tota mena fa anys que aprofiten la data per promoure activitats relacionades amb la llengua i la identitat de Mallorca. És el cas de l'Obra Cultural Balear que, des de fa nou anys, organitza els Premis 31 de Desembre i tot un seguit d'actes sota el lema següent: "Desembre a Mallorca, fent cultura, fent país".

Premis. Els Premis 31 de Desembre, que enguany arriben a la novena convocatòria, s'atorguen en una festa-sopar durant l'anomenada Nit de la Cultura. Des de fa uns quants anys, a més a més, s'han afegit als premis de l'OCB el Guillem Cifre de Colònia, que enguany seran els quinzens, i el Sanchis Guarnier, que en aquesta ocasió serà el que fa catorze.

La Nit de la Cultura de divendres tindrà, a banda els premis, alguns altres al·licients. En primer lloc, els organitzadors han volgut retre homenatge a un dels homes que més ha fet pel teatre de Mallorca, en Xesc Forteza, i l'OCB li atorgarà un Reconeixement de Mèrits en ocasió dels seus setanta anys, una bona part dels quals ha dedicat a fer teatre en català de Mallorca. De fet, en Xesc Forteza, amb la Companyia Artis i amb actors llegendaris com Joan i Cristina Valls, va obrir l'única escletxa per on es va poder sentir en públic la llengua catalana durant els anys tenebrosos del franquisme a Mallorca.

Un altre plat fort de la nit serà l'actuació

JOAN CELIA

La Nit de la Cultura, el sopar de gala durant el qual l'Obra Cultural Balear atorga els Premis 31 de Desembre, ha esdevingut una cita obligada per al món cultural, cívic i polític de Mallorca (dalt, una imatge de l'any passat amb els presentadors Miquel Piris i Neus Picó). La cita és el divendres de la setmana abans de Nadal. Enguany, el d'aquesta setmana.

d'en Raimon, presentada per l'organització amb el lema "De Las Vegas a Mallorca: 35 anys de cançons de Raimon". El cantant vindrà a Palma expressament per a aquest esdeveniment, com qui diu tot just baixat de l'avió que el portarà dels Estats Units, on ha fet una ronda triomfal a través d'una dotzena de ciutats.

Aquesta Nit també voldrà recordar el Centenari de les Rondalles Mallorquines, que s'escaurà l'any vinent. Les actuacions musicals tindran, Raimon a banda, un gran pes durant la vetllada. Així, hi ha prevista una actuació d'uns quants artistes sota la proclama: "Els solistes i grups musicals de Mallorca per la llengua", que agruparà actuacions de Tomeu Penya, Llorenç Santamaria, Bonet de Sant Pere, Joan Bibiloni i un bon etcètera.

Els Premis 31 de Desembre són un reconeixement a l'acció cívica, en terminologia dels organitzadors, i aspiren a "estimular actuacions encaminades a afavorir l'ús normal de la llengua catalana, a promoure la nostra cultura i a desvetlar i fer créixer la consciència nacional del poble de les Illes Balears". Aquests guardons, sis en total, premien activitats en diversos àmbits: el Francesc de Borja Moll, el Josep Maria Llompart, l'Emili Darder, el Bartomeu Oliver, el Miquel dels Sants Oliver i el Bartomeu Rosselló-Pòrcel.

Juntament amb els premis que atorga l'Obra Cultural, la Nit de la Cultura serveix de plataforma a dos premis més, com ja hem dit. El Guillem Cifre de Colònia, que atorga la Fun-

Reivindicació

dació Guillem Cifre de Colonya, i que té per objecte de premiar una novel·la inèdita, en llengua catalana, destinada a servir de lectura d'infants de vuit a dotze anys, i dotat amb 750.000 pessetes. Per una altra banda també es concedeix el Premi Sanchis Guarner, patrocinat per la Fundació Jaume I, i dotat amb mig milió de pessetes. Aquest guardó es per a "un llibre escrit en català, publicat durant els darrers dos anys, que signifiqui una contribució notable al coneixement de la llengua catalana en l'aspecte de la seva unitat o de qualsevol altre vessant paral·lel o relacionat amb el fi esmentat".

En el moment de tancar l'edició d'aquest número només se sabien els premiats per l'OCB, el Premis 31 de Desembre pròpiament dits. El Francesc de Borja Moll ha recaigut precisament en l'editorial que va fundar l'il·lustre filòleg, que ja fa seixanta-un any que edita i treballa en favor de la llengua catalana. El jurat del premi ha volgut reconèixer la gran tasca que l'editorial ha fet, sobretot amb el *Diccionari català-valencià-balear*, les Rondalles Mallorquines, i moltes més obres. Una tasca, la continuació de la qual ha dut l'Editorial Moll a coeditar el *Diccionari General de la Llengua Catalana*, de l'Institut d'Estudis Catalans, presentat no fa pas gaire.

El Premi Josep Maria Llompart ha estat per a l'historiador menorquí Andreu Murillo (Maó, 1930), una personalitat de la cultura menorquina que, manllevant les paraules del

JOAN CELIÀ

Entre els premiats dels IX Premis 31 de Desembre d'enguany, hi haurà l'Institut Joan Lluís Vives i l'Editorial Moll. Entre els homenatjats de la Nit de la Cultura hi haurà l'autor teatral Xesc Forteza i el cantant Raimon.

jurat que li ha atorgat el premi, és "l'historiador per antonomàsia; ha estat, durant molts anys, el punt de referència obligat de la cultura de signe progressista i catalanista".

El premi Miquel del Sants Oliver, per a una publicació editada durant el 1995, serà per a Jaume Pomar, pel llibre *La raó i el meu dret. Biografia de Llorenç Villalonga*. El premi Emili Darder, dedicat a premiar actituds i activitats en el món de l'educació, serà per a Joan Lacomba, pintor i professor d'institut que ha popularitzat entre el jovent dels instituts d'ensenyament el teatre en català. El premi Rosselló-Pòrcel, destinat a premiar la tasca d'una persona jove, de menys de trenta anys, és per a l'historiador David Ginard i Féron, per les seves aportacions a la historiografia mallorquina. Finalment, el Bartomeu Oliver ha anat a parar a Eivissa; ha recaigut en el grup musical UC, en reconeixement de la seva tasca de tants anys, que amb les seves composicions ha estat un crit per "recuperar la llengua i la identitat de les Pitiuses", segons que especifica el jurat.

Des de l'OCB destaquen especialment el premi Gabriel Alomar –enguany concedit per tercera vegada– i que serveix per a premiar iniciatives d'àmbit de Països Catalans. Òscar Ribas i EL TEMPS en foren els guanyadors de les dues primeres edicions. Ara el premi és per a l'Institut Joan Lluís Vives (format per les universitats dels Països Catalans) per la seva tasca "potenciadora de les relacions entre les institucions universitàries".

El caràcter festiu de l'acte no amagarà, tanmateix, el caire reivindicatiu. L'OCB vol que la Nit de la Cultura serveixi per a agrair l'esforç de totes les agrupacions i associacions que participaren en la Diada del 6 de maig d'enguany i, alhora, per a anunciar la pròxima.

Miquel Payeras

JOAN CELIÀ